

Izhaja vsakih štirinajst dni vsak drugi torek in stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto

80 kr.

Za tuje drž. več poštni stroški.

„Soča“

z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 5 gld. 20 kr.

PRIMOREC

Oglašajo se plačujejo za trisopno peti-vrsto: enkrat 8, dvakrat 7 in trikrat 6 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej.

Posamične številke po 3 kr.

Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 9.

Rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik A. Gabršček. — Tiska „Goriška tiskarna“ A. Gabršček (odgovoren Josip Krmpotič).

Doslej je naredila komaj tretjina naročnikov svojo dolžnost, od ostalih dveh tretjin pa še vedno pričakujemo naročnine. — 80 kr. je pač tako neznamenatna svota, da bi nam ne bilo treba opominjati k plačilu.

† Dr. Ante Starčević.

Neisprosna smrt je pobrala bratski nam Hrvaški zelo udanega ji sina redkega značaja in rodoljuba dra. Antona Starčevića. Ni menda vasi na Slovenskem, v kateri se ne bi bilo slišalo izgovarjati to ime. Tega moža ni več med živimi; za njim joče velika množica naroda, jočejo verni mu pristaši in prijatelji, — jočejo Hrvatje vseh dežel. In resnično, mož je deloval za svoj narod in storil veliko, zlasti ako pomislimo na trnovo pot, po kateri je moral hoditi, in na nasprotstva, ob kateri sta se odbijala njegova misel in idejal. Ni bil globok učenjak, ampak mož stare šole. Svojo misel — ohraniti Hrvatom ime Hrvat in zjediniti južno-slovenske dežele v eno pod žezlom hiše habsburške — je zagovarjal z vso stanovitnostjo, vsled katere so ga spoštovali in spoštujejo sedaj že mrtvega vsi njegovi politični nasprotniki. V tem pogledu je bil uzor-značaj, katerih se porodilo malo. Skromen do skrajnosti v zasebnem življenju je bil dosleden v svojem političnem delovanju. Bil je poslanec v hrvaškem saboru in njega član od l. 1861. Njegova misel o nezavisni Hrvaški mu je uročila neštevilno nadlog in nevšečnosti, — za njo je trpel v zaporu telesno, na prostosti pa gmotno. Da lože služi svoji misli in narodu, ni hotel sprejeti nikake državne službe, niti ne časti oddelnega predstojnika za uk in bogočastje, katera mu je bila ponujena pod banom Rauchom, le da bi opustil svojo misel, katera se danes blagodejno razvija na Hrvaškem. Prostor nam

ne dovoljuje nadaljevati dalje o pok. vrlinah; radi tega se omejujemo le na životopisne podatke. Dr. A. Starčević se je porodil leta 1823. iz kmetijskih starišev v selu Pazarište, doli v Liki. Strije mu, duhovnik, skrbel je za vzgojo nadarjenega mladiča in ga je bil poslal pozneje v peštansko semenišče z željo, da se isti posveti duhovskemu stanu. Toda pokojnik se je bil odločil za drugo pot: učil se je filozofije ter bil na vseučilišču peštanskem proglašen doktorjem filozofije. Svoje javno delovanje je zapričel na Reki kakor županijski tajnik, kjer je tudi sestavil županijsko adresu na Nj. Veličanstvo, radi katere se je moral odpovedati svoji službi. Starčevićeve, čisto hrvatske ideje, oprijel se je narod najprej v Primorju in od tam se razširjala po drugih hrvatskih pokrajinah, dokler ni postala last velikemu delu naroda. V zasebnem življenju je bil jako skromen: najmanj je potreboval — za-se! Zadovoljeval se je z najskromnišo hrano in stanovanjem. Kar mu je preostajalo od poslaniških dijet in slovstvenega delovanja, delil je med najsiromašnje dijake. Izdal je mnogo poučnih, kritičnih in satiričnih spisov, ki se v zadnjih letih ponatiskujejo po brigi posebnega odseka. Kakor je bil skromen v zasebnem življenju, tako strog in neizprosen je bil v svojih spisih do vsakogar, o komur je menil, da ovira napredek hrvatske misli. Zahvalni narod mu je sezidal hišo v Zagrebu, katero je užival le malo mesecev — porušila ga je huda bolezen v 73. letu na žalost in veliko zgubo narodovo. Pogreb se je vršil sijajno v nedeljo popoludne. Bodi mu blag spomin mej Slovenci!

Domače in razne novice.

* **Osebne vesti.** — Gosp. Valentin Marušič iz Št. Andreža pri Gorici je bil

Ko pride Anto domov, vzame Mijatove gosli, da zagode, da žalostno zapoje. Potegne lok, a ne čuje zvoka strun, hoče peti, a ne more govoriti. Tuga mu napolni srce, stisne pa mu ustnice, da mu duša ne izide. Vzame potno torbo in dene va-njo Mijatove gosli.

Ko sreča na pragu najstarejega sinu Rašid-aginega, pokaže le-ta Antu vrata in mu reče: «Poberi se, to je naša očevina!»

Anto niti ne čuje niti ne razume govora; vidi pa ono odločno roko in srp pogled. Dve solzi mu kaneti iz očíj, in poda se naravnost čez brv po brdu navzdol v zeleno gorico, da se tamkaj razplače in razjoče.

Pomor je trajal tri tedne; ko pa je prenehal in se je kuga umaknila, — kakor pravijo nekje onstran morja, — vrne se Anto v mesto. Čudi se, koliko prodajalnic da je zaprtih in brez trgovcev, kakó malo ljudi da je po mestu; na bregu nad džamijo*) pak se vzdiguje na stotine novih grobov mahomedanskih, na drugi strani na travniku pa katoliških in pravoslavni. Ljudje mečeje še prsti na grobove, ker vsled neprijetnega duha ne morejo živeti; ob

imenovan te dni c. kr. davkarskim nadzornikom v Tolminu; to službo je oskrboval že nekaj časa kot konceptist. — Gosp. Jeler Vodopivec iz Gorice je bil imenovan c. kr. finančnim konceptistom in bo nadomeščal c. kr. davkarskega nadzornika v Sezani. — To sta dve mladi, čili moči, ki bosta gotovo na svojem mestu in v čast deželi!

Gosp. Mihael Gorjup, doslej dijurist pri deželni računariji, je bil imenovan računarskim praktikantom. — Radovedni smo, ali bo tudi novi asistent tako več slovenskemu jeziku, kakor sta morala biti dež. računar in praktikant laškemu.

* **Novi načrti vipavske železnice.** — Zadnji čas so došle zopet bolj vesele novice v prid vipavski železnici. — Znano je našim čitateljem, da poseben konsorcij na Kranjskem bo gradil železnico iz Ljubljane do Vrhnike. Da bi se taka mala železnica izplačevala, ni pričakovati; zato je konsorcij dosegel zagotovilo, da bo država plačevala obresti, kolikor konsorcij ne bo mogel. — Toda vlada je pri tem zahtevala, naj se kolodvor na Vrhniki postavi takó, da bo najbolje nadaljevati z železnico — proti Gorici. Sploh so merodajni gospodje spoznali iz vedenja veljavni krogov, da posebno vojni upravi je veliko na tem, da bi se vrhniška železnica podaljšala do Gorice. — Konsorcij pa umeje dobro svojo nalogo in je prosil že predkoncesijo za nadaljno merjenje do Ajdovščine. Ni dvoma, da bo to dovoljeno in merjenje izvršeno; upajmo, da se ti načrti potem tudi izvrše. — Po tej železnici se okrajša pot iz Ljubljane do Gorice za kakih 60 km.; celó v Trst bo bliže po tej progi. — Ni dvoma, da bi bila taka progá velikega pomena posebno za vojno upravo.

* **Deželni zdravstveni svet.** — Pokojni dr. Maurovič je bil kot zastopnik deželnega odbora član deželnega zdravstvenega sveta v Trstu. — Ker je M. umrl, je bilo treba izvoliti naslednika. Človek bi naravno pričakoval, da deželni odbor bo ime-

strašnem pomoru so bili namreč pokopavali mrtvece v plitve grobove, in vsed tega je neprijeten duh dospel na prosto.

Anto se je opotekal kakor pijanec; kraj mostu pa, kjer je stal nekdanj s svojo nepozabno pomajko, sedi tudi sedaj ob vsakem semnju, vleče lok po Mijatovih goslih, a niti ne gode niti ne poje; domačini in seljaki pomilujejo nesrečnika in mu podajajo miloščino.

Čestokrat se Anto zagleda v ono tretjo prodajalnico, kamor ga je pozval pokojni aga; sedaj pa stanuje ondi nekdo drugi, ker je njegovim sinovom tudi to jabolko palo iz krila**).

Sinovi pokojnega Rašid-age so kot zakoniti dediči podrli slepčevski han in z očetovo zapuščino sezidali ondi grad v tri nadstropja, kjer so namestili tri ljubice. Ljudje pač molče, ker je slepčevska služba izumrla, in ker niso čuli poslednjega aginega govora; kar pa je čul Salkica, tega tudi ne pove, ker mu je počilo srce.

Na dan obletnice Rašid-agine smrti, ko bi se moralé po turški verí v spomin pokojnika čitati molitve, se vsi trije

*) džamija-turška cerkev;

**) t. j. ker so nj. s. učinili tudi to.

Podlistek.

Slepčevodja.

Slika iz bosanske prošlosti. — Hrvatski spisal Ivan Lepušić; poslovenil Ivan Čestimir.

(Dalje).

«An—to—», prične Salkica pretrgano jecljati, «naš a—ga je u.m.r.l....» Šarkija mu pade na prag, zamolklo zazveni, Salkica pa se mrtev zruši. Ni ga umorila kuga, ampak srce mu je počilo vsled prevelike bolesti.

Antu se zježi koža, lasje mu vstajajo vsled nekega strahu — neke muke. Strašna vest, da je aga umrl, pretrese mu srce; ko pa vidi, da mu je umrl tudi poslednji drug, hoče nekaj reči.... Beseda pa se mu ustavi v grlu — zameni, kakor da jih ni nikoli niti govoril, niti čul.

Še je vezala Anta prijateljska vez, da pokoplje tudi poslednjega druga, onega druga, ki mu je tolikokrat s pesnimi povzdignil duha v rajske višave. Na malem bregu poleg malega Omera pokoplje Salkico, lepo mu poravna grob in vsadi va-nj njegovo šarkijo, da se vsakdo spomni slepca Salkice, kadar ga ondukaj pot zanese.

noval najprej zdravnika iz srede deželnih poslancev, ako je slučajno kak zdravnik med njimi. To je tudi, namreč dr. Aleksij Rojic. — Toda taka „naravnost“ se je izjavila, ker bi bila prišla v prid — Slovence. Deželni odbor namreč ni imenoval jedinega zdravnika iz svoje srede, marveč šel ga je iskat drugam in našel ga v osebi g. dr. Fratnich-a, češ, da je predsednik zdravniški zbornici in da torej njemu lije ta čast! — Nimamo prav nič proti častivredni osebi dr. F., vendar moramo izjaviti, da se Slovenci silno čudijo temu imenovanju deželnega odbora. Naš veleslavni deželni odbor bi bil vendar moral nekoliko uvaževati dejstvo, da v deželnem zdravstvenem svetu so že trije Italijani z Goriškega, (t. j. Zencovich, Aron Luzzato in Fratnich sam kot zastopnik zdravniške zbornice), da so torej koristi italijanskega prebivalstva v njej več kot predobro zastopane, — dočim Slovenci nimamo ne enega zastopnika. Ako je torej deželni odbor takó silno skrben in pravičen oče vsej deželi, enako Slovencem kakor Italijanom, tedaj mu je bila sveta dolžnost, dati slovenskemu prebivalstvu vsaj enega zastopnika v toli važni korporaciji, ki se je doslej ubogo malo zmenila za vse „ščave“ na Goriškem, ki naj poginejo čim prej tem bolje. Slavnemu deželnemu odboru bi pa kaj takega ne smelo biti vsejedno! Zató deželni odbor v tem pogledu ni storil svoje dolžnosti, marveč ga dolžimo skrajno možne pristranosti! Uverjeni smo, da slovenska odbornika sta zvršila svojo dolžnost kot zastopnika slovenskega ljudstva!

Naravnost izključujemo, da bi mogel imeti deželni odbor stvarne razloge za dano prednost dr. F. pred dr. R. Menimo, da nam ni treba o tem zgubljati ne ene besede, ker bi se to lahko reklo: nositi vodo v morje. Zato ne preostaja drugega nego trditiv, da so vodili deželni odbor osebni in politični nameni, — a proti obojim moramo Slovenci protestovati z vso silo.

Takó se godi nam Slovencem v deželi, kjer nas je dve tretjini!

Neumevno nam je, kakó je mogel v tej reči udeležiti se seje dr. Pajer kljub jasnemu besedilu §. 29. navodila o notranjem poslovanju deželnega odbora, ki namreč izključuje od posvetovanja in glasovanja odbornika, kedar gre za njegovo osebo ali kakega sorodnika. Dr. Fratnich pa je najbližji sorodnik Pajerjev. Ker je torej dr. P. bil pri seji in glasoval brez dvoma za dr. F., smatramo to imenovanje tudi za nezakonito, močno dišeče po nepotizmu, in zahtevamo v imenu slovenske javnosti, da se imenuje nov zastopnik za deželni zdravstveni svet.

* Volitev v II. razredu na Dunaju. — Po sijajnem uspehu antisemitov pri volitvi v 3. razredu, ko so dobili okoli 2000

sinov zabavajo brezskrbno v gradu s svojimi ljubiciami.

Ob ikindiji*) se zmračí nebo. Oblaki se zbero, zabliska se, in strela udari v grad. Grad se vname. Oni pa se komaj živi umaknejo plamenu; toda vsi trije oslepe vsled silega žara.

Zbere se ljudij na stotine, in dojde tudi nesrečni Anto. Ko pa vidi grad v plamenu in tri brate oslepele, vsklikne kričé:

»To je ka—zen bož . . . ja. Nevredni sinovi so onečastili zavetišče, katero je njih oče sezidal v zveličanje svoje duše, — onečastili hairišče celega mesta!»

Ko zaslišijo ljudje Antov govor, noče nihče rešiti niti jedne deske. Grad zgori do tal in z njim vred tri nesramne ljubice nesrečnih bratov, katerim ni ostalo ničesar družega kakor ono, kar so nosili na sebi. Antu se povrne moč govora, in zopet čuje, kakor je nekđaj čul.

Da se izbriše sled grdega dela nesrečnih bratov, sezidajo bogatini in trgovci na tistem mestu zavetišča velik han in plačujejo stroške, ki jih uzroči njegovo oskrbovanje, — kakor njihovi

glasov več od zadnjič, je nastalo še živejše zanimanje: kakó se dovrše volitve v 2. razredu, kjer odločujejo uradniki. Večina njih je po srcu v antisemitskem taborju, kar so dokazali že večkrat; toda vsi vladni mogotci so delali z vsemi močmi, da bi uradništvo deloma pridobili ali prisilili za liberalce, deloma pa vsaj odvrnili od volitve sploh, ne za ene ne za druge. — V koliko so dosegli svoj namen, priča naj ta-le uspeh volitve:

Od 46 mandatov so dobili popolnoma enako zadnji volitvi v septembru antisemiti 32, liberalci pa 14; zadnji so bili izvoljeni v notranjem mestu. Leopoldovem in Alsergrundu. Vseh volilcev je došlo 20.224: za antisemite 11.087, za liberalce 9045. — Uradništvo je dokazalo, da dobro umeje braniti neodvisnost pri izvrševanju volilne pravice in da se ne dá ne strahovati ne mamiti po — lepih očeh kakega mogočnika. Lep zgled uradnikom!

Antisemiti imajo torej do zdaj 78, liberalci 14 mandatov. Ako jih dobé tudi v I. razredu vsaj 14, kakor zadnjič, bodo imeli zopet dvetretjinsko večino. — Ko je bil znan izid, je ljudstvo klicalo oduševljeno: „Živio Lueger! Doli z vlado!“ — „Il Mattino“ je že prinesel vest, da antisemiti izvolé županom dr. Kupko (!), prvim podžupanom pa dr. Luegerja. Ne verujemo! Lueger mora biti župan dunajski!

* Razstrelitev goriškega gradu? — V goriškem gradu je še vedno zaloga smodnika c. kr. vojaške uprave. Po znani nesreči v Italiji se je mnogo delalo na to, da bi zalogo prenesli iz mesta. Ostalo je le pri besedah. — Učera je šla od ust do ust strašna novica po mestu, da je nameraval neznan človek ta smodnih — užgati. Skopal je bajé že jamo, da bi udrl do shramb. Ako bi se to zgodilo, porušila bi se seveda cela Gorica v razvaline, kajti smodnika je več vagonov.

Umeje se, da taka novica je nemalo prestrašila prebivalstvo. Zató smo poizvedovali na merodajnem mestu, kaj je na tem resnice, — in na dana pojasnila moramo zagotavljati občinstvo, naj le bo povsem mirno, ker o zažiganju smodnika ni govora. Smodnik je takó globoko pod zemljo, da ne more nikdo drug do njega razun vojaški oblastniki. Da bi bil kdo hotel dokopati se do njega, je prazna govorica!

* Občni zbor ženske podružnice sv. C. in M. v Gorici bo v nedeljo ob 2. pop. v čitalnični dvorani. Dnevni red po navadi. — Prosi se obilne udeležbe.

(Ta podružnica je velikega pomena za Slovence v Gorici. Zató se nadejamo občnega zanimanja od strani narodnega ženstva.)

* Žalovanje na pust. — „Korso“ na pustni torek je bil pod vsako kritiko, dasi so se vršile mnoge priprave. — Zadnje dni se raznaša govorica, da se je to zgodilo v znak žalovanja nad italijansko nesrečo v

očetje, — iz lastnega žepa, da zadobe v njem slepci, bolehní in od bede preganjeni ubožci za tri dni prenočišča in hrane.

Anto hodeva * po mestih in selih in vodi za seboj tri slepce, tri sinove Rašid-agine, ki so bili zapravili očevino; vodi jih po sejnih in shodih.

Oj, da imajo vsi trije ono šarkijo, ki odseva od žarnega solnca na zelenem grobu nepozabnega Salkice!

A kedo se dotakne onega spominka na grobu Salkice, da ga ne zazebe v srcu, ko vidi težko sodbo nad nevrednimi brati?

Anto nosi s seboj Mijatove javorove gosli in hrani z njimi sebe in tri nesrečne brate, pevajoč narodu, kar je bilo nekđaj, in na kar se danes spominjamo.

Dolgo, dolgo je stal novi han nad šumom bistro vodice, dokler ni čas, ki poravná stare in nove grobove, poravnal tudi te svetinje dobrotnih src; spomin pa živi vekomaj in z njim ime Anta — Slepčevodje.

(Konec).

Afriki. — To je zeló verjelno; mogoče pa je, da Lahi s tem izgovorom pokrivajo očiten neuspeh, ki dokazuje — mizerijo. — (Kam so šli darovi? znabiti v Afriko? Ubogi Gambri! stavec).

* Kdo so najdrzovitejši hujskači? — Slovenci v Gorici doživljamo vsak hip kakó nesramno izivanje. — In čujte: največkrat so trgovski pomočniki taki lopovi! Ni dolgo temu, kar je bil naš urednik izzivan na nekem javnem kraju. Predrznéš ni bil nikdo drugi nego trgovski pomočnik pri Oblaščaku nasproti skofijski kapeli. Ljudem se dobro godí z našimi novci, zató postajajo drzni. Treba jih bo postiti! — Rojaki, mislimo na ustanovitev podpornega društva za trgovce in obrtnike.

* Ogenj na železniškem vlaku. O vesti, priobčen pod tem zaglavjem v „Soči“ došli so nam še nastopni podatki, oziroma pojasnila: „Omenjenega dne priklopili so se v Gorici mešanemu vlaku št. 1011, došlemu iz Italije ob 5. uri zjutraj, 14 vagonov, med katerimi sta bila tretji in četrti za strojem visoko naložena z metlami in pokrita s plahotom za dež. V Trziču ni še nikdo kaj posebnega zapazil pri omenjenih vozeh, a komaj 2 km. od postaje proti Devinu je bil že četrti voz v svitem ognju, in v naglici ni bilo mogoče storiti družega, nego odstraniti ostali vlak. Ker pa ni bilo mogoče odpeti le četrtega voza, se je to storilo za petim vozom, kateri je bil prazen in je tudi zgorel do koles. Ta dva voza bila sta oddaljena od zadnjega dela vlaka toliko, da ni bilo nikake nevarnosti več, prve tri vozove pa je peljal strojevodja v Nabrežino. Tja dospevši jelo se je kaditi tudi iz tretjega voza in v nekoliko minutah je tudi isti svetlo gorel, ne da bi bila mogoča kaka pomoč. Ponesrečil ni nikdo. Neumevno pri tem pa je to, da se na južni železnici vozi take vrste blago pri osebnih vlakih, in da se jih uvršča pred pošto in popotniki ter prav pri stroju. Očividno je vsakomur, da se mora po iskrah iz stroja vneti in da je tako postopanje igra z osebno varnostjo potujočega in plačujočega občinstva. Ni nam dolžnost razsojati, kdo je temu kriv, a le to bi želeli, da dotične oblasti nekoliko posežejo tu vmes. Kaj poreče k temu nj. eksl. gospod železniški minister?“

* Z Bolškega pišejo o nastopih „raznoterostih“: Mnogokateri Bolčan se še dobro spominja krasnega večera, ki ga je nam napravila bolška čitalnica lanski predpust. Pričakovali smo tudi letos kaj enacega, a pričakali nismo ničesar. Narodna čitalnica v Bolci je jedino društvo te vrste v našem okraju, in se to — spi! — Resnico govorim, ako rečem, da je bil letošnji predpust zeló jalov, saj nismo imeli nikake zabave! Želeti bi bilo, da bi se naša čitalnica kmalu prebudila in nas iznenadila vsaj v prihodnje s kako veselico! Pohvaliti moram naš odbor za agitacijo za predelsko relesnico, ki se res močno trudi za to železnico. Dal Bog, da bi njegov trud ne bil zastoj! Državna košarska šola vrlo napreduje. Še vedno se oglašajo novi učenci, a žal, da se radi pomanjkanja družega učitelja ne morajo več sprejeti. Kaj pravite na to nekedanji nasprotniki te šole?! Lanskega leta smo v cenjeni „Edinosti“ čitali, da je bil nek bivši župan na Srpenici odlikovan z zlatim križcem za zasluge in to vsled pogozdovanja. Res je, da imajo Srpeničani skoraj vsa občinska zemljišča z drevjem, deloma bukovjem, deloma šilovjem, a a odlikovanec ni k temu nič pripomogel, ampak le župani njegovi nasledniki, največ pa sedanji župan, ki županuje že 13 let. Za odlikovančevega županovanja, to je pred 28 leti, se pogozdovanje niti začelo ni. Čast, komur čast! Naj omenim še, da so te dni vsem županstvom došli izkazi porotnikov, izžrebanih za leto 1896, v — laškem jeziku. Ali smo v Italiji?! „Ed.“

* Iz Soče nam poročajo, da tamošnji župnik pridno uraduje nemški. Poročevalec dostavlja: „Ako taki možjé dajejo take zglede, kakó hočete, da se bomo mi ubogi trpini borili za slov. uradovanje pri nemškujočem sodišču v Bolcu?“ — Resnica.

* Iz Barke pri Divači, piše „Ed.“: Dovolite mi, da tudi jaz pridem z malim prispevkom v dokaz, kako se med nami Slo-

*) ikindija-tretja molitev Mohamedancev.

venci vrši jednakopravnost. Te dni je prisopihal g. finančni respicijent iz Sežane v mojo hišo. Ravno obedoval sem, ko je g. respicijent zakričal nad menoj: Podpišite! Kar prestrašili smo se jaz in moja družina, ker nismo vedeli, čemu taka strogost. Naprosil sem ga na to, naj potrpi par sekund, on pa še odurniši: Nimam časa! Vprašaje ga, kaj da bi bil storil, ako bi mene ne bilo doma, ustal sem ter odšel iz kuhinje v sobo. Tam mi je pokazal neki spis, sestavljen nemški, iz kojega je bilo razvidno, da je neki Jožef Polh prepisal žganjarski kotel z očetovega na svoje ime. Podpisal sem tudi jaz in pritisnil občinski pečat. Omenjeni gospod je na to ustal srdito ter me je jel izpraševati o neki skrivni preiskavi. Mnogo mu nisem mogel odgovoriti, ker je bilo vse pisano — v nemškem jeziku. Gosp. respicijent mi je sicer tolmačil, a jaz ga nisem mogel prav razumeti. Potem je začel nekaj pisati in, dovršivši, je zahteval, naj podpišem. Jaz seveda sem se branil podpisati, ker je bilo vse pisano v nemškem jeziku, in ker se mi vidi nevarno podpisavati, česar ne razumem. Rekel sem mu: „Ne podpišem, ker hočem sam razumeti, kar je pisano. §. 19. državnih temeljnih zakonov se glasi: da Slovincem je pisati slovenski! No, on je hotel bolje vedeti, čeč, da je — vsejedno. In odšel je s tem svojim menenjem. Tako se Slovincem!

* Za one, ki se namerujejo izseliti v Brazilijo. — Braziljski generalni konzulat v Genovi objavlja, da je popolnoma obustavljeno brez plačno prevažanje izseljencev v Brazilijo.

Razpisana služba pri deželni odboru. Deželni odbor poknežene grofovine Goriske in Gradiške razpisuje službo II. računarskega asistenta z letno plačo sedemsto goldinarjev, s pravico do petletnih 10% povškov plače in do pokojnine po obstoječih zakonih in — dokler se drugače ne sklene — z draginjsko priklado po 10% od plače.

Prosilci morajo dokazati popolno sposobnost za računarsko službo, kakoršna je predpisana za državno službo in pa popolno znanje italijanskega, slovenskega in nemškega jezika.

Prošnje s potrebnimi dokazili je podati deželni odboru do 15. marcija 1896.

Deželna računarija je ostala po smrti g. Andreja Jegliča brez načelnika. Služba je bila razpisana, a stari dež. odbor je ni hotel oddati. V deželni zboru je bilo večkrat govora o tem, kakor smo poročali. — V sredo je konečno vendarle sledilo imenovanje. Imenovan je bil naš kobariški rojak g. Ivan Kranjec, zdaj višji uradnik grofovskih posestev v Ljubnem na Štajerskem. — Novi načelnik deželni računariji je star kakih 32 let. Dovršil je nižjo realko v Gorici, na kar ga je oče vzela domov, ker ga je hotel imeti za gospodarja svojemu precej velikemu premoženju. Toda le malo časa je ostal doma, ker ni čutil poklica za gospodarstvo; silil je zopet v šolo. Na to je dovršil Mahrovo trgovsko šolo v Ljubljani, na kar je stopil k znani trgovski tvrdki Parisi kot dopisovalec; bil je več let v Trstu, Benetkah, Genovi in Parizu, a naposled na Dunaju. Potem je bil blagajnik mestne hranilnice v Ljubljani, a tekoma l. 1895. je prevzel prav dobro zasebno službo v Ljubnu. Začetkom l. 1895. je dovršil v Gradcu potrebni izpit iz računarstva itd. Gospod Kranjec popolnoma pravilno govori in piše slovenski, laški in nemški, govori in piše za potrebo tudi francoski in angleški. V svojem raznoličnem življenju v imenovanih službah in mestih si je pridobil obilo znanja inkušenj, kar mu bo vse dobro hodilo v novi odgovorni službi načelnika deželni računariji. — Častitamo vrlému domačinu na tem zasluženem imenovanju; želimo le, da bi veliko časa mogel služiti deželi, ki potrebuje krepke in sposobne moči v imenovanem uradu.

Tako smo se vendar enkrat iznebili začasnosti v važnem deželni uradu. Prav bi bilo, ako bi novi deželni odbor odpravil škodljivo začasnost tudi na slovenski deželni kmetijski šoli, ki nujno potrebuje stalno nameščenege vodje. O tem so se gg. poslanci sami prepričali. Upamo, da se to zgodi še letos!!

Nov notar. — G. kr. notarjem s sedežem v Cerknem imenovani g. Fran Čulc, položil je dne 18. pr. m. prisego. Isti gospod je dobil pooblaščenje, da nastopi svoj notarski posel ter sme sestavljati notarske spise v nemškem in slovenskem jeziku.

Predelska železnica. — V soboto teden je „Slov. Narod“ silno razburil prebivalstvo po Soški dolini z brzobjavko z Dunaja, da je vlada zagotovila 30 milijonov za železnico čez Ture in dalje čez Loko in Divačo v Trst. — Že isti dan so bile tri brzobjavke županstev v Gorici, prošeče poslance, naj se takoj zopet potegnemo za predelsko železnico. To se je tudi zgodilo. — Na podlagi zagotovil naravnost z najvišjih mest moremo vsaj deloma pomiriti naše prebivalstvo po Soški dolini, namreč, da o železnici Divača-Loka ni govora. Ves boj pojde edino med predelsko in bohinjsko črto. Vojaški krogi in novi ministri so za bohinjsko železnico, vendar imajo pred očmi vsaj kot postransko črto železnico do Bolca. — Toda upanja ne smemo še zgubiti, da zmaga vendarle predelska železnica, ki ima še veliko več prijateljev in toplih zagovornikov nego nasprotnikov. — Da bo zidana najprej železnica čez Ture, to je gotovo. Da bi le enkrat pričeli!

Furlanski tramvaj. — Naš „Corriere“ se je zelo razgrel za ta tramvaj; dejal je, da v kratkem času bo moral teči, za kar naj vsi Lahji delujejo vstrajno in odločno. — No, kaj bo vozil tramvaj in kakó se pokrijejo stroški, tega ni povedal. Molči o tem, ker vé slehern otrok, da tramvaj bo donasal le zgubo, vozil bo največ goriske neodrešence na furlanske šagre, kjer si bodo hladili jezo na te proklete ščave, ki jim tu v Gorici ne dajo miru. — In takemu podjetju na ljubo je padla v dež. zboru resolucija za potrebno — vipavsko železnico. Žalostno! Ni čuda, ako se bo zavlekala rešitev uprasanja o vipavski železnici!

Letni imenik porotnikov je že sestavljen; in tiskan je bil letos prvič razpisan tudi vsem občinam, kakor določa zakon. To se je gotovo zgodilo vsled interpelacije naših poslancev v državnem zboru! Čudno, da morajo še le zastopniki ljudstva učiti okrožno sodišče v Gorici, kaj velevajo — jasne določbe zakona o porotah. In vendar je bilo takó.

Od strani raznih županstev smo dobili pritožbe, da ta letni imenik jim je bil doposlavljen v — laškem jeziku. Gg. župani, podžupani in starašine se po pravici čutijo žaljene v svojem narodnem čustvu, katero najvišja varuhinja pravice v deželi takó brezskrbno žali. Priporočamo zatorej vsem gg. županom, naj pošljejo oni letni imenik pravosodnemu ministerstvu s primerno pritožbo, v kateri naj naglašajo, da Slovincem v deželi je dve tretjini, kateri se ne pusté več žaliti od strani državnih oblastnij z usiljevanjem tujega jezika; župani so morali sestaviti prvotni imenik, naredili so ga tudi pravočasno in to v domačem slov. jeziku, — zakaj jim torej pošlje zdaj okrožno sodišče laške letne imenike.

Pri tej priliki lahko še povejo ministerstvu število onih posestnikov, katere so gg. župani postavili v prvotni imenik, in na to število onih, ki so našli milost, da so bili sprejeti v letni imenik.

Uverili smo se namreč, da politične oblastnije in potem naši vrli gospodje pri okrožnem sodišču so dobro pomeli Slovence iz porotniške častne službe. Mnogo je Slovincem, ki poznajo po dva in tri jezike, a niso našli milosti v očeh naše skrbne gospode, dočim je sprejeta cela vrsta Furlanov, ki poznajo le svoj jezik.

Tako sestavljen letni imenik porotnikov je nezakonit; ob enem je nečuvno preziranje in žaljenje slovenskega naroda v deželi.

Požarji. — V petek teden je uničil požar dve hiši na Gajševici; močna burja je ogenj le pospeševala. Ognjegasci niso mogli zadušiti ognja. Jedna hiša je bila zavarovana, druga ne. Zavarovani Čibej Ivan ima škodo nad 500 gld.

Pri Zdravščini je nastal četrtek teden ogenj v velikem gozdu pl. Hardeggerja; hitra

pomoč je ogenj omejila. Škoda se ceni na 400 gld.

23. februarja je nastal ogenj v suhotah Jos. Stepančiča v Renčah. Zavarovan je bil pri naši „Slaviji“, ki je škodo že cenila na 445 gld. Pogorelec je bil, kakor čujemo, s cenilvijo prav zadovoljen.

Ostala Slovenija.

* Volilna reforma in Slovinci. — Poslanec dr. Ferjančič je označil stališče slovensko-hrvaškega kluba nasproti novi volilni reformi. — Veliko boljši se mu vidi načrt grofa Taaffeja; sedanji načrt je le pričetek preosnovam. Iz drugega dela govora bo dovoljno razvidno stališče naših poslancev; ta del se glasi:

Rekel sem, da Slovinci s svojega stališča ne moremo biti zadovoljni s to predlogo, in sicer zategadelj ne, ker k taki krivici dosedanjega volilnega reda dodaja še novo. Zadostovalo bode malo besed, da se to pojasni.

Štajerska kronovina ima sedaj 23 dr. poslancev, izmed katerih so tri Slovinci, drugih 20 pa pripadajo nemškemu narodu. Prebivalstva je v deželi 800.000 Nemcev in 400.000 Slovincem. Zdaj naj dobi Štajerska 4 poslance; volilni okraji so se takó razdelili, da dobi nemški del na vsak način tri poslance, slovenski jednega. Nemci bi torej tudi v bodoče 23 poslancev, Slovinci k večjemu 4. Nemcem manjka le še jeden poslanec, da bi bilo razmerje mej poslanci 6:1, mej prebivalstvom pa 2:1. H krivici, katera se nam sedaj godi, si ne moremo želeči še nove krivice.

Še gorostasnejše so razmere na Koroškem. Mej devetimi poslanci koroške dežele ni ne jednega Slovence, dasi je skoraj tretjina deželnega prebivalstva slovenska. K tem devetim poslancem naj pride še jeden poslanec za Koroško. Kar nič ni upanja, da bi ta deseti mandat dobil naš rojak. Koroška dežela bo torej v bodoče imela deset poslancev, a mej njimi zopet ne bo ne jednega Slovence. Torej tudi tu se nam godi krivica in če bi odobrili to predlogo, bi staro krivico le še povečali.

V Trstu dobi laško prebivalstvo jeden mandat.

A celo na Kranjskem — in to je najbolj čudno — se je mislilo, da zadostuje jeden poslanec, dasi bi Kranjska po številu prebivalstva morala dobiti dva poslance. Kranjska, ki ima 500.000 prebivalcev, dobi le jednega poslanca, dasi se pravi, da dobi povprek 350.000 prebivalcev jednega, dalnjih 150.000 prebivalcev pa še jednega. Tega se drži predloga izvzemši v tistih kronovinah, ki dobe po jednega poslanca ne glede na število prebivalstva. O tem torej, da dobé druge kronovine z manjšim številom prebivalstva ravno toliko ali celo več poslancev, ob tem se spodtikamo, to je povod naši nezaupnosti.

Naglašalo se bode, da smo za to bogato obdarjeni v kronovini gorisko-gradišćanski, ker dobimo tam gotovo jednega poslanca. Da, mogoče je, da bodeta slovenski dve tretjini gorisko-gradišćanskega prebivalstva volili slovenskega poslanca. To pričakujem. A kakó je zdaj? To je nemoralno razmerje, katero je ustvarila volilna geometrija na Goriskem. Opozoriti hočem na to, ker se v tej visoki zbornici o tem še ni govorilo. Goriska voli dva zastopnika kmetskih občin. Razdeljena je na štiri okrajna glavarstva. Jedno okrajno glavarstvo voli jednega poslanca, ostala tri glavarstva pa jednega. Tisto glavarstvo, ki voli jednega poslanca, ima 60.000 prebivalcev; ostala tri glavarstva, ki volijo drugega poslanca, imajo 130.000 prebivalcev. (Čujte!) Prvi poslanec je gotovo Italijan, drugi pa Slovenec.

Jedino ta poslanec nam je na Goriskem zagotovljen, sicer pa noben drugi. Dobra usoda je hotela, da imamo zdaj dva zastopnika te kronovine. Prav lahko pa bi bilo, ko se že preminja volilni red, da bi se ublažila kričeča volilna geometrija in bi se določilo, da volita na Goriskem dve okrajni glavarstvi jednega poslanca in ostali dve drugega. Če

bi se sezansko glavarstvo združilo z gradiščanskim, bi ti glavarstvi z 80.000 prebivalci še vedno ne imeli toliko prebivalcev, kakor druge dve, ki jih štejeta 97.000.

Doslej nismo silili na to, naj se volilna pravica sploh spremeni, pač pa smo se pritoževali zaradi krivičnega volilnega reda in zaradi razdelitve volilnih okrajev, stavili smo tudi predloge, katere ima sedaj odsek za volilno reformo in glede katerih zahtevamo, da se odsek z njimi bavi in jih reši.

Predlagali smo, naj se na Koroškem razdele volilni okraji pravično in z ozirom na narodne razmere, da se našim rojakom, tretjini prebivalstva, zagotovi vsaj eden zastopnik. Za Štajersko smo zahtevali ekviparacijo naših mest in trgov z nemškimi in tirjali, da se nekatera naša mesta in trgi uvrstijo v mestno kurijo. Zahtevali smo, naj voli trgovinska zbornica v Ljubljani jednega poslanca, kakor ga voli Koroška.

Konečno izjavljam: Teško, da bi naši glasovi upivali kaj na usodo te predloge, a glasovali bodemo po svoji vesti in v interesu našega naroda. Pritrdimo tej predlogi, samo če izide iz posvetovanj jako premenjena in če se ob enem ugodi našim predlogom, katere ima odsek za volilno reformo v rokah. Od tega je torej odvisno naše končno stališče glede vladne predloge. (Odobranje).

Trst. — Prošli mesec umrl je kanonik tržaškega kapitelja, prof. Josip Križman. Pokojnik je bil rojen tržaški okoličan ter vrl rodoljub. N, v m. p. ! O pokojnemu piše „Naša Sloga“: Pokojnik je bil poznan kakor čestit duhovnik, rodoljub in profesor v naši Istri, kjer si je pridobil v Pulji in v Pazinu mnogo prijateljev in spoštovateljev. V javnosti se ni kazal nikdar, ali nikdar in nikomur ni zatajeval svojega političnega prepričanja in žarke ljubavi do svojega naroda. Naše občinstvo ga je častilo izredno kakor duhovnika in rodoljuba. Pogreba se je udeležilo lepo število duhovnikov in drugih prijateljev in spoštovateljev pokojnika. Navzije naj se božjega lica blaga duša njegova. — Občni zbor moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu vrsil se je 23. pr. m. prav častno. Velikim odobravanjem sti bili vsprejeti poročili tajnika in blagajnika. V odbor so bili izvoljeni z aklamacijo nastopni gospodje: predsednikom Mate Mandić, tajnikom Janko Macák, blagajnikom dr. Josip Abram, odborniki: dr. Otokar Rybač, Miha Hrovatin in Makso Cotič. Podružnica šteje 157 članov. — Korporal pri godbi 97. pešpolka Andrej Škrl je v soboto teden pobegnul iz Pulja. Šel je v Trst in umoril svojo 26 letno ljubimko Antonijo Candotti, potem pa skusil samega sebe končati. Ljubimko je z revolverjem ustrelil trikrat v prsa in jo še zabodel z nožem, samega sebe pa je nastrelil. Zdaj leži v vojaški bolnici.

* Trst za ranjene italijanske vojake v Afriki. V Trstu so nabirali dlje časa miloščino za ranjene italijanske vojake v Afriki. Nabiranje zaključil je te dneve tržaški generalni konzulat italijanski, izreki zahvalo vsem darovalcem. Glasom VII. (zadnjega) izkaza nabralo se je v Trstu 1158 gld. 82 nč. avstrijskega denarja in pa 7.136.49 italijanskih lir. Med darovalci v poslednjem iskazu šopiri se celó neki Francesco Zakraischik (Zakrajšek), ki je podaril 20 lir, ker je menda tudi on italijanski podanik.

Italijanska zvezda. — Poročali smo, kaj je govoril v mestnem zastopu tržaškem g. Ivan Nabergoj o „italijanski zvezdi“ in slovenskih napisih na Proseku. — V naslednji seji je župan odgovoril; dobro, da ni bil navzoč g. Nabergoj, ta bi mu bil že posvetil. Evo, kaj poroča „Edinost“ o tem:

Po odobrenju zapisnika III. seje izjavil je župan: Dasi svetovalec Nabergoja ni prisotnega, vendar se smatra on, župan, obvezanim, odgovoriti na Nabergojevo interpelacijo izza poslednje seje gledé tabli pri stanovanju okrajnega načelnika na Proseku. Nabergoj je trdil, da je bil napis na tej tabli prvotno v dveh jezikih, (laški in slovenski), to nikakor ni res. Jedna zelo majhna tablica z dvojezičnim napisom bila je sicer, toda popolnoma ločena od table okrajnega načelnika. Odstranili so jo leta 1892., da se jo

obnovi, toda potem eksekutiva ni mislila, da jo smé zopet razobesiti, ker ni nikakega predpisa, ki bi mogel služiti za normo v tej stvari. (Ali ste čuli? Gledé slovenske okolice iščejo gospóda v mestnem statutu „nerme“ in paragrafe, ki naj bi dovoljavali, da se sme po okolič razobešati poleg italijanskih tudi slovenske napise! To je nezaslišano! Por). Med onimi, ki hočejo imeti tak napis in med onimi, ki ga ne marajo („Baratierijeva“ garda? Stavec), mora razsoditi politiška oblast (to je: veleslavni mestni magistrat!!). Kar pa se dostaje druge trditve svetovalca Nabergoja, t. j., da je na novi tabli pri okrajnem načelniku na Proseku naslikana „Stella d'Italia“ (italijanska zvezda), je ta trditev jednostavno, kakor je to dobro znal g. Nabergoj, izmišljena, tendenciozna insinuvacija brez kakoršne-koli podlage, zatorej jo župan odbija. (In Vi, magnifice, potrudite se na Prosek in videli bodele, da sti na isti tabli še dandanes dve peterožarni zvezdi. Mar sti ti zvezdi res turški ali ameriški? Istotako so take peterožarne zvezde še dandanes na tablah občinskega gimnazija na trgu „piazza evangelica“ ob obeh uhodih. To so dejstva, magnifice, torej svetovalec Nabergoj nikakor ni govoril izmišljenih stvari). Uredn).

* Kranjska. — Deželni zbor se snide po Veliki noči. Tedaj se bo posvetoval o zgrajanju deželnih poslopij, katere je poškodoval potres. Sedanje redutno poslopje, v katerem je dosedaj bila deželnozborna dvorana, se menda proda. Deželni dvorec se na novo zgradi, a bode mnogo večji in njegovo pročelje se obrne proti „Zvezdi“. V njem se umesti tudi dvorana za deželnozbornsko zborovanje. — Deželni zbor je sklenil tudi nov stavbinski red za mesto Ljubljano. Ta stvar je posebno važna, ker se bode prihodnja leta v Ljubljani prav mnogo zidalo. Daljna razprava se je vnela o tem, če bi se li dopustile v Ljubljani zidati štiri ali pa trinadstropne hiše. Deželni predsednik in še nekateri poslanci so bili za to, da se zidajo le trinadstropne hiše, ki niso v taki nevarnosti ob potresih. Drugi govorniki so pa naglašali, da se na potres ni ozirati, ker veliki potresi so le redki. Naposled je obveljalo, da se smejo zidati tudi štirinadstropne hiše. V deželnem zboru so nemški in slovenski poslanci jednoglasno sklenili, da se mora žumberski okraj zopet priklopiti Kranjski.

Državnozborna volitev na Kranjskem. — Pri državnozborni volitvi v skupini mest in trgov Kranj-Skofja-Loka-Postojna-Idrija-Kamnik-Lož-Tržič-Radovljica-Vrhnika, ki se je vršila v torek vsled odstopa pl. Globočnika, je bilo oddanih 748 glasov in je dobil kandidat narode stranke, kurat g. Anton Koblar 483 glasov, nasprotni kandidat, župan na Vrhniki g. Gabrijel Jelovšek, 265 glasov. Izvoljen je torej g. Anton Koblar z veliko večino 218 glasov.

* Štajerska. — Štajerski deželni zbor je sklenil nov zakon o preskrbovanju ubogih. Ta zakon je jako obširen. Po tem zakonu se osnuje poseben deželni in posebni krajni in okrajni ubožni zakladi. — Deželni zbor se je posvetoval o predlogu poslanca barona Stürgha, po katerem zgube poslanci mandate, ki se ne udeležujejo sej. Zbor pa ni letos v tem oziru še nič gotovega sklenil, temveč bo deželnemu odboru naročil, naj stvar poučuje in predloži potreben načrt zakona, ako se mu bode zdelo umestno.

* Koroška. — Razpisano je mesto klasičnega jezikoslovja v Beljaku, izpraznjeno po pokojnem prof. J. Lendovšku. V razpisu se pa samo pravi, da se želi znanje slovenščine. — Koroški deželni proračun kaže 1.270.905 gld. potrebščine in 196.371 gld. pokritja, torej primanjkljaja 1.074.534 gld. Primanjkljaj se pa pokrije z 20 odstotno priklado na vžitnino od vina, vinskega in sadnega mošta, potem od mesa, z 51 odstotno priklado na vse direktne davke, z naklado na zganje in z dohodkom lovskih kart. — Nekateri poslanci so tudi letos predlagali v koroškem deželnem zboru, naj se vpeljejo usmiljene sestre za postrežnice. Liberalna večina je pa sklenila, da se obdrže posvetne postrežnice, katere so dobili iz Nemčije. — Pravnopolitični odsek koroškega deželnega zbora je sklenil, naj se o vladni

predlogi glede veronauka na višjih razredih celovške realke v deželnem zboru niti ne obravnava.

* Kedaj bode tekla reka „Pivka“ nazaj? — Iz Postojine pišejo „Ed.“ Neki tržaški Slovenec je bil te dni pri tukajšnjem c. kr. okrajnem glavarstvu radi potnega lista. Prosil je, naj se mu isti napravi slovenski. Toda čujte, kakov odgovor mu je bil od strani uradnika D. na to v zakonih utemeljeno zahtevo! Gosp. D. je rekel dotičniku, da dobi potni list v slovenskem jeziku tedaj, ko „bode Pivka tekla nazaj“. Ker pa ne vemo, kedaj bode tekla Pivka „nazaj“, tudi ne moremo vedeti, kedaj pridemo Slovenci do ravnopravnosti (menda tedaj, ko se bo izlivalo jadransko morje — v Sočo. Op. „Prim.“ stavca).

Družba sv. Mohorja. — Ta teden je zadnji za vpisovanje v družbo sv. Mohorja. Kdor se torej misli upisati, naj ne odlašaja. Tudi stari udje, kateri se niso plačali udnine, se izbrisejo, ako je ne prinesejo do 5. marca.

Razgled po slovanskem svetu.

Smrt plemenitega rodoljuba hrvaškega. — Dan pred dr. Starčevićovo smrtjo zatislil je oči na večnost v Zagrebu plemeniti mož sarajevski trgovec in tovarnar Mihael D. Babič. Kot priprost trgovski pomočnik brez imetja se je podal pred 20. leti v Sarajevo. S svojo delavnostjo si je prihranil nekaj denarja in pričel trgovino na lastno pest tako, da je ista cvela na njegovo veliko veselje in radost, ker je namenil vse koristi le v prid svojega ljubljenega naroda hrvaškega. S pridnostjo si je napravil precej premoženja — cenijo ga na 250.000 gld. — pa ludi nalezl nezdravljivo bolezen, katera mu je končala mlado življenje v 35. letu starosti! Da je deloval resnično za svoj narod, priča je njegova oporoka, iz katere se posnema, da je zapustil 50.000 kron družbi sv. Cirila in Metoda v Istri; 10.000 kron bratovščini hrvaških ljudi v Istri; 20.000 kron „Matici Hrvatski“; 4000 kron kninskemu starinskemu društvu; 20.000 kron rojstnemu mestu Belovaru; 10.000 kron zvezi pevskih društev hrvaških; 10.000 kron zvezi pevskih društev hrvaških; 10.000 kron družbi sv. Jeronima itd. itd. Del premoženja je zapustil tudi za prehrano ubogih useučiliščnikov v Zagrebu iz Bosne-Hercegovine, Dalmacije, Hrvaške in Slovenije. Takšni rodoljubi so redki mej Slovani, — vredni so večnega spomina kot zrealo plemenitosti in radodarnosti srca ter ljubezni do svoje domovine! N. m. s. v. l.!

Hrvaška. Ban K u h e n - H e d e r v a r y je v Italiji, da si okrepeča zdravje. O njegovi boleznici se ne vé gotovosti. Nekateri pišejo, da je uzrok velika nezvoznost in da kmalu zapusti banski sedež. — Na pepelnico je končalo svojo kazen — kakor smo objavili že zadnjič — več obsojenih dijakov radi madjarske zastave. Da je hrvaški narod svoje mlade mučenike navdušeno spremljal pri odhodu iz Belovara, pozdravljalo ob železniških postajah in v samem Zagrebu sijajno sprejel, ni treba niti omenjati. Radi odnosa na Hrvaškem se nam vendar vredno dozdeva, da tukaj podamo kratek opis iz nezaplenjenih hrvaških časopisov in po izerpku tržaške „Edinosti“: „Že v Belovaru priredili so dijakom sijajen banket, a na kolodvoru spremljala jih je velika množica — ves Belovar. Dne hčere naroda hrvaškega odčile so jih cvetjem. Cel kilometer daleč postavilo se je ljudstvo ob železniški progi, da pozdravi še enkrat — zločince. V Križevcih je bila oborožena sila na peronu, a vendar je prišlo do ovacij vozečim se dijakom. Istotako v Vrbovcu. V Zagrebu pa je prišlo do impozantne manifestacije: okolo kolodvora se je zbralo na tisoče in tisoče ljudi. Neopisni so bili prizori, ko so se dijaki, po 125 dneh, zopet vrgli v naročje materi, očetu, sestri, prijateljem — komu ne bi solzilo oko?! Ogromna množica je pozdravljala dospеле dijake: „Živeli mučeniki!“ Bili so to prizori, ki morajo ganiti človeka do srca, ko je drugi sin po dolgem presledku pritiskal goreči poljub na lice ljubljene matere. Neka mati je od samega veselja dvig-

nila svojege sina, ter ga, v jednemer poljubovaje nesla s perona na drugo stran kolodvora. Vse občinstvo je bilo kakor očarano po tem prizoru. In pa potem, ko je liki vihar zagrmelo iz množice: »Živela Hrvatska!« »Abzug Madjari!«, »Pereat...!« Iz manifestacije za dijake izcimila se je impozantna demonstracija — ne treba praviti proti komu. Ko se je množica vlila v mesto, prišlo je do burnih demonstracij tudi po zagrebskih ulicah. Redarstvo je seveda vršilo svojo dolžnost, zaprtih je bilo več oseb, katere so bile obsojene redarstvenim potom. — V povzdigo naravnih krasot plitviških jezer, izide v Zagrebu precej velika knjiga, v kateri bodo opisana jezera. Knjiga bo na prodaj tudi v inozemstvu. Narobe sprejemajo se pa v Zagrebu na Griču št. 2. v sedežu društva. — V razkazu stroškov središčne vlade v Budimpešti je citati, da so bili proračunjeni stroški avtonomne uprave hrvaške (notranji posli, šolstvo in sodstvo) na gld. 9.139.467 l. 1895., gld. 8.848.520 l. 1894., gld. 7.563.103 l. 1893. Resnično pa je bilo izplačano gld. 7.843.640 l. 1895., gld. 7.159.702 l. 1894. gld. 7.106.947 l. 1893.

Češka. — V zasedanju deželnega zbora češkega ni bilo doseženo nikako zblizanje mej strankami, pač pa položnje je postalo še ostreje mej Nemci in češkimi poslanci. Ako bi Nemcem ne pomagali plemiči, ne bi imeli niti jednega deželnega odbornika. V zadnji seji 14. pr. m. so bile volitve v deželni odbor. Veleposestniki so izvolili svoja dva moža, kmečke občine dva mladočeška poslanca, mestna skupina tudi dva Mladočeha, a le s pomočjo plemstva sta bila izvoljena iz celega zbora dva Nemca. V kolikor se niso zblizali Nemci in Mladočehi, v toliko se je pokazala na površju jedna točka v sporazumljenju češkega plemstva z Mladočehi. Mladi knez Schwarzenberg je imel namreč govor, v katerem je poudarjal, da ima v svojem programu državno pravo češko tudi plemstvo in da si želi ono, videti avstrijskega cesarja kronanega s krono kraljestva češkega, kajti se-le potem bi se moglo doseči splošno sporazumljenje. Ta patrijotični govor iz krogov češkega plemstva je našel odziv pri češkem narodu, kateri je pozdravil to izjavo kot znamenje boljše prihodnosti češkega kraljestva. — Adresni odbor, iz katerega so bili izstopili nemški poslanci — ni sprejel po mladočeških poslancih predlagano adresu na cesarja, nego predlog kneza Schwarzenberga, kateri določa nekatera načela za deželno-zborsko delovanje. Za ta predlog so glasovali tudi mladočeški poslanci. — Grof Coudenhove je imenovan konečno za češkega namestnika; podal je že slovesno obljubo v roke cesarjeve. — Delavci v Pragi so priredili pod milim nebom shod, kateri je protestoval proti Badenijevi volilni preosnovi. Shoda se je udeležilo nad 8000 oseb. Pri povratku so delavci metali na redarje kamne. Redarji so izgrednike razgnali z orožjem. Šest razgralcev so zaprli. — Minoli teden so slavnostno praznovali petdesetletnico češkega pesnika Svatopluka Čeha, kateri deluje duševno že 25 let na književnem polju češkem, kateremu je posvetil vse svoje dušne in umne sposobnosti ter lastno svojo službo. Mož je zelo skromen. Ne mara sprejeti nikake časti ne naslovov. Celó državnozbornsko poslanstvo je odklonil, ko je bil že izvoljen lanskega leta. Njegove pesmi „Pisně otroka“ (Pesmi sužnja) so zbudile veliko zanimanje na splošnem književnem polju slovanskem. Te pesmi prinese v prevodu naša „Slovanska knjižnica“ in tedaj tudi obsiren njegov životopis. —

Slovaška. — Naši ubogi bratje Slovenci (Slovaki) na Ogerskem izpostavljeni so vsem madjarskim okrutnostim kolikor v pravstvenem toliko v gmotnem oziru. Ne zadostuje to, da so jim zaplenili Madjarji „Matico“ z vsem premoženjem, da ovirajo vsak prosvetni napredek ter da jih zatirajo na političnem polju, marveč ni dneva, da bi ne bili deležni madjarske narodne nestrpnosti. Pred kratkim so zopet zaplenili na pošti pošiljatev čeških knjig, katere je imel sprejeti neki slovaški rodoljub. Te dni pa so pričeli strogo preiskavo radi doneskov v cerkveno-narodno svrhu, katere je sprejelo uredništvo „Narodnich Novin“ slovaških v

Turčanskem sv. Martinu. Koliko rečij se pa zgodi v zatiranje Slovakov, o katerih širša javnost ne izvê?

Šlezija. — Slovanski poslanci so v zadnjem zasedanju deželnega zbora zahtevali, naj se razveljavi neki ukaz deželnega šolskega sveta iz 1873. leta glede pouka nemščine v Šleziji. Po tem ukazu so v Šleziji urejene šole tako, kakor na Koroškem. Še tiste šole, o katerih se trdi, da so slovanske, so v resnici bolj nemške nego slovanske. Slovaščina se le v toliko rabi, kolikor je potrebno, da se more v nemščini napredovati. Večina je seveda odklonila zahtevanje slovanskih poslancev. Vlada je pa odredila poizvedovanja glede nemškega pouka na šlezkih šolah in to daje upanje, da se dotični ukaz naposled le razveljavi. — Deželnim predsednikom na mesto grofa Coudenhove-a, imenovanega namestnikom češkim, je imenovan grof Clary-Aldringen, ki je služboval sedaj pri deželni vladi v Celoveu.

Ogerski Srbi. — 22. pr. m. so proslavili ogerski in hrvaški Srbi 70-letnico svojega vodje dra. Svetozara Miletića, kateri je prvi vzdignil zastavo srbskih pravic na Ogerskem, zbudil zavest Srbov ter razgrel njih narodni ponos, posvetivši se delovanju pri narodnem preporodu, kjer je pogoltnil marsikatero grenčico in tudi trpel pravstveno in gmotno. Bil je preganjan in obsojen v zapor radi veleizdaje. Njegova delavnost — piše „Obzor“ — ni donesla sadu. Tega so krivi v prvi vrsti sami Srbi, ker so razdeljeni na toliko strank in stranic na svojo škodo in propad ter v korist — tretjemu (svojim sovražnikom Madjarjem).

Bosna-Hercegovina. — Kmalu se bodo vršile občinske volitve v Sarajevu. Doslej je štel mestni zastop 24 članov: 12 mohamedancev, 6 pravoslavni, 3 katoliške in 3 žide. Tako so razdelili mandate po ljudskem štetju l. 1879., ko je bilo od 22.000 prebivalcev 15.000 mohamedancev, 4000 pravoslavni, 3000 katolikov in 3000 židov. Ker je število prebivalcev poskočilo na 37.000, to je 17.000 mohamedancev, 10.000 katolikov, 6000 pravoslavni in 4000 židov, pričakujejo, da bodo zastopane v mestnem starešinstvu število razmerno vse verske stranke, kakor je že to v drugih bosenskih krajih. — „Istočno blago“ je naslov knjigi, katero je napisal sarajevski župan Mehmed beg Kapetanović in izdala tiskarna Spindler i Löschner v Sarajevu. Cena 2 gld. V isti knjigi so zbrani najlepši reki in prislovice vshodnjih piscev in pesnikov, filozofov in učenjakov turških, arabskih in perzijskih, katere je prevedel beg Kapetanović na hrvaški. — Pred časom so zaprli v Hercegovini nekoliko pravoslavni kaludjerov (neka vrsta frančiškanov), ker so ponaredili oporoko pok. trebinjskega župana Cerovića na svojo korist. Kmalu bo konečna razprava, katera obeta biti velezanimiva.

Srbija. — Ruski žid in bivši agent pok. Stambulova Jacobsohn, kateri je svojčas ukradel razne politične spise v Rusiji, in je potem prodal Stambulovu, je bil zatvorjen v Belgradu na zahtevo ruskega poslanika. Srbska vlada ga izroči Rusiji kot navadnega tatú. — „Belgrajske novine“ so prinesle pritožbe vpokojenih srbskih uradnikov, da še niso dobili izplačano vpokojnino za november in december. — Belgrajski časopis „Odjek“ poroča, da je srbski finančni minister naprosil posojilo pri belgrajski banki v znesku 500.000 dinarjev (kron) za upravno potrebo. Banka je odbila prošnjo. Ali nima srbska država toliko kredita pri domači banki, ali pa banka ni imela toliko denarja na razpolago?! — Skupščina je zaključena. — Uradni list je prinesel izkaz o državnih dohodkih, kateri so zastavljeni pri zunanjih upnikih. Meseca januarja je bilo teh 1.523.430 frankov. Nasproti mesecu decembru in novembru so se znižali dohodki uprav za 1 milijon frankov.

Bolgarija. — To, kar se je prerokovalo dolgo časa, je že uresničeno proti vsakemu pričakovanju: Sin kneza Ferdinanda, Boris, je prestopil v pravoslavje 14. pr. m. v navzočnosti raznih dostojanstvenikov in zastopnikov nekaterih velevlastij. Ruski car

se je dal zastopati kot kum po generalu Goleničevu-Kutuzovu. S tem korakom kneza Ferdinanda je končan drugi čin pričete politične komedije. Kot tretji je konečno potrjenje velevlastij, in kot zadnji — kateri neki bo? — Katoliški nadškof v Plovdivu, Menini (rojen Zadrčan) je izdal pastirski list, v katerem obsoja prestop in priporoča vernikom, naj prosijo Boga, da oprostí greh knezu na onem svetu, ker mu ga ni mogoče oprostiti na tem. — Sofijski bankir Georgev je daroval 800.000 frankov za ustanovitev bolgarskega vseučilišča. — Iz Plovdiva poročajo, da so tam zaprli več oseb, katere so bile v zvezi z mladoturškimi pristasi, ki so pripravljali zaroto proti sultanu. — Bolgarsko ministerstvo se je spremenilo v toliko, ker so ustopili neki novi ministri, oziroma si zamenjali naloge.

Rusija. — Kronanje je določeno konečno na dan 26. maja. Kakor smo že poročali, pride v Moskvo tudi perzijski vladar Nasreddin s svojim sinom. Kakor poroča pariški „Figaro“, pošlje tudi abisinski vladar svojega zastopnika h kronanju v osebni ras Makonnena. Ker priredé rusko narodno razstavo v Nižem Novgorodu o priliki kronanja, se bo vršil ondi tudi slovanski shod (kongres) v duhu onega z leta 1867. v Moskvi. Čehi so že priznali svoje sodelovanje. V Nižem Novgorodu se pripravljajo že, da sprejmó Čehi slavnostno uprav tako, kot so sprejeli oni Ruse leta 1891. v Pragi. — H kronanju ruskega carja pride baje tudi perzijski šah. — V ruski poljski so zaprli 8 dijakov in 40 kmetov radi političnih rečij. — V Petrogradu je umrl ruski književnik in kritik Nikolaj Nikolajevič Strahov.

Razgled po svetu.

† **Nadvojvoda Albert Salvator** je umrl 27. pr. m. v Bolcanu na Tirolskem. — Rojen je bil 22. nov. 1871. v Stari Boleslavi kot sin nadv. Karla Salvatorja, umrlega 18. jan. 1892., in Marije Immakulate Klementine. Njegov brat Franc Salvator je mož Marije Valerije, najmlajše hčere cesarjeve. Služil je kakor ritmajster pri 11. huzarskem polku. Lani je šel na dunajsko visoko vojno šolo, toda bolezen ga je prisilila, da je moral opustiti nauke. Iskal je zdravja na jugu in potem v Bolcanu, toda niti milo obnehje ni moglo več ustaviti napredujoče bolezni. Blag mu bodi spomin!

Avstrija. — Nepotrjuje se vest, da nameruje vlada razpustiti državni zbor precej po sprejetem načrtu o novi volilni pravici. — Nemški poslanci so glasovali proti postavki o celjskem gimnaziju, katera je bila sprejeta z večino 33 glasov. — Njegovo Veličanstvo cesar je dospel 24. pr. m. na rt sv. Martina, kjer se je sešel s cesarico. — 23. pret. m. se je vršilo na Dunaju 15 delavskih shodov, na katerih so protestovali proti Badenijevi volilni preosnovi. — Upravno sodišče je odbilo utok dr. Luegerja proti odloku vlade, s katerim je bil razpuščen dunajski mestni zastop. — Odsek za pretres volilne preosnove je izvolil načelnikom grofa Kuenburga. — V Brnu je bil tudi shod delavcev proti Badenijevi volilni preosnovi, razpuštil ga je vladni zastopnik. Delavci so demonstrovali po ulicah in upili „Doli z vlado!“ „Živela splošna volilna pravica“ itd. — 27. pr. m. so pričele dunajske občinske volitve v tretjem razredu. Boj je bil srdit. Kakor je bilo pričakovati, zmagali so amtisemitje z ogromno večino na vsej črti, namreč dobili so vseh 46 mandatov. Zmagali so tudi v I. in II. okraju z izdatno večino, dasi so upali liberalci na gotovo zmago. Goriski Slovenci čestitamo antisemitom na tej zmagi! V drugem razredu je bila učeraj volitev. — Hrvatsko-slovenski klub izvolil si je načelnikom dr. Bulata namesto umrlega dr. Klaića. Zajedno se je s posebnim povdaranjem sedanjega razmerja k drugim slovan-

skim klubom sklenilo, naznaniti klubu katoliške ljudske stranke da hoče hrvatsko-slovenski klub gojiti s klubom katoliške ljudske stranke isto prijateljsko razmerje kakor s konservativnim klubom. Klub se je na to posvetoval o vprašanju volilne reforme za Dalmacijo in je sklenil, naj dr. Ferjančič permanentnemu odseku za civilnopravni red predloži načrt glede uredbe jezikovnega vprašanja.

Državni zbor. — V prvi letosnji seji 15. pr. m. je ministerski predsednik Badeni predstavil zbornici železniškega ministra Guttenberga in ministra za Gališko dra. Rittnerja. Splošno zanimanje je nastalo, ko je grof Badeni naznanil, da predlaga zbornici načrt volilni preosnovi, kateri smo prinesli v zadnji „Soči“. Ko je predsednik Chlumec ky naznanil, da pride prvo branje vladnega načrta na dnevni red jedne prihodnjih sej, so poslanci Kuenburg, Engel, Deym, Zaleski, Steinwender in Dipauli skupno stavili nujni predlog, naj se carinska in trgovinska pogodba z Ogersko pravočasno odpove. Poslanci Kuenburg, Engel in Deym so nujnost na kratko utemeljevali, na kar se je, ker jej trgovinski minister ni nasprotoval, vsprejela soglasno. Prestopilo se je potem k posvetovanju o proračunu naučnega ministerstva. Po govorih nekaterih poslancev je bila razprava pretrgana radi dveh nujnih predlogov in sicer radi predloga dr. Krausa, ki se je nanašal na polbankerotno zavarovalnico „Austria“ ter dr. Kaizla in tovarišev, v katerem se zahteva, naj vlada opraviči ustanovitev železniškega ministerstva naredbenim potem, ko to nasprotuje določbi čl. 11. drž. osn. zak. z dne 21. decembra 1867., na kar je bila zaključena seja. — V drugi seji 17. pr. m. je predložil Badeni poziv ogerske vlade k millenijski slavnosti v Budimpešto. — Novoimenovani minister za Galicijo, Rittner, je odložil čast člana državnega sodišča. — Razpravljali se je predlog posl. Krausa radi društva „Austria“; predlogu je bila priznana nujnost in je bil deloma sprejet. O dr. Kaizlovem predlogu radi ustanove železniškega ministerstva unela se je živahna razprava. Minister Badeni je dokazoval, da je ustanova novega ministerstva prerogativ krone ter utemeljena v zakonih in v dose-danji praksi. Slednjič je bila nujnost odklonjena. Pri proračunu naučnega ministerstva je govoril dr. Gregorec v imenu hrvaško-slovenskega kluba, potem nemški narodnjak Hofman-Wellenhoff in Swoboda. Zadnji je zahteval, naj se odpravi pouk grščine iz srednjih šol. — V tretji seji dne 20. pr. m. se je prečital vladni dopis glede na izvolitev odposlanstva za novo pogodbo z Ogersko. Prešlo se je k prvemu čitanju novega volilnega načrta. Mladočeh Brzorad izjavlja, da njegova stranka ostane pri zahtevi, naj se uvede splošna in enaka volilna pravica. Grof Falkenhayn je izjavil v imenu konservativcev, Jedrzejovic v imenu Poljakov in grof Kuenburg v imenu nemške levicé, da bodo glasovale njih stranke, naj se izroči načrt posebnemu odseku. Nekateri drugi poslanci so se izjavili deloma za splošno volilno pravico in deloma tudi za združno-obrtnijsko volilno pravico. Dr. Lueger je ugovarjal Falkenhaynovim razlogom, katere je navajal v svojem govoru za to, da se izroči načrt posebnemu odseku v pretres, ter rekel: ako bi Bog hodil po zemlji ter bi bil izvoljen poslanec, gotovo ne bi vstopil v Hohenwartov klub. Predsednik je pozval na red dr. Luegerja. Novi zakonski načrt o uradniški pokojnini, kateri je bil predložen v tej seji, določa, da dobe uradniki pokojnino po 10 letih stalne službe v znesku 40% njih plače zadnjih let; za vsako daljno leto 2% več. Udovam državnih uradnikov je določeno najmanj 400 gld., udovam drž. slug pa tretjina njih plače, najmanj pa 200 gld. Povrh tega dobé udove državnih uradnikov tudi podporo za odgojo svojih otrok do 24. leta, a otroci umrlih starišev iz uradniških krogov pa odgovarjajočo pokojnino. Opuščeni uradniki, radi kazni, ako niso imeli 10 let službe, dobé odpravnino, isto tako udove in otroci onih uradnikov, kateri niso imeli 10 let službe itd. — V četrti seji 22. pr. m. se je nadaljevala razprava o volilnem načrtu. Prvi

je govoril posl. dr. Laginja v imenu svojih somišljenikov ter izjavil, da bo glasoval, naj se izroči načrt posebnemu odseku. Zagovarjal je razdelitev Istre v dva volilna razreda, da bodo enako zastopane obe narodnosti. Da se izroči načrt odseku, so govorili še poslanci Barvinski, Pernerstorfer in Dubsky, na kar je bila razprava zaključena, a načrt odločen odseku za volilno preosnovo. — Pri razpravi proračuna naučnega ministerstva je govoril minister Gautsch odbijaje napade opozicije. Izjavlja, da se delajo priprave za opustitev pouka v grščini. Stori se potrebno tudi, da se pomnoži število učiteljev. — V peti seji 24. pr. m. je bila končana razprava o poglavju „osrednja uprava“ naučnega ministerstva. Grof Ladebur je odgovoril na neko interpelacijo posl. Pernerstorfera. Grof Kuenburg in dr. Beer s tovariši so interpelovali vlado radi nemških mestnih šol v Pragi. Govorili so poslanci Adamek, Kozlovski in Demel. Pri poglavju „bogočastje“ je govoril dr. Kronavetter in grajal, da morajo tudi nekatoliki doprinesati za bogočastne namene katolikov. Država plačuje zgube moravskega verskega zaklada ukljub temu, da ima olomuški nadškof 300.000 gld. letnih dohodkov. Škofu je dovolj letnih 12.000, a nadškofu 18.000 gld. Opat Treuinfels je govoril o kongruu duhovnikov. Gautsch je odgovarjal Kronavetteru in naznanil, da predložijo vlada zajedno z načrtom o uravnavi uradniških plač tudi zakonski načrt o kongruu. Govoril je še posl. dr. Scheicher. Bilo je sprejeto poglavje „bogočastje“ in vladna predloga o uredbi plač uradnikov na vseučiliščih in pri licealnih knjižnicah. — V šesti seji 25. pr. m. nadaljevala se je razprava o proračunu naučnega ministerstva. Govoril je posl. Blažek; minister Gautsch mu je odgovoril. Izjavil se je naklonjenim za preosnovo češkega vseučilišča v Pragi, ne pa za ustanovo drugega češkega vseučilišča. Gledé ustanove slovenske stolice na vseučilišču v Gradcu se vršijo dogovori. Kmalu bode baje imenovana vposobljena moč za slovenščino. Poslanec Campi zahteva ustanovo italijanskega vseučilišča v Trstu. Poslanca Burgstaller in Stalitz sta predložila v istem smislu resolucijo. Bilo je sprejeto na to poglavje više šolstvo z raznimi dodatki in resolucijami vred. — V odseku za volilno reformo je Klun obširno zavračal neosnovane trditve Mengerjeve, da so po vladnem načrtu slovenske dežele na boljšem nego Šlezija. Badeni je zahteval, da se posvetovanja čim prej doženó. Dipauli je obnovil svoj predlog glede varstva pravice petakarjev. — Davčni odsek je znižal glavno svoto zemljiškega davka za 1½ milijon gld. Poljski predlog, naj se zniža za 2½ milijona goldinarjev, je propadel, ker so se mu poljski poslanci sami izneverili. — Železniški odsek je volil poseben odsek šestih članov, kateremu je naloga, študirati vprašanje o drugi železniški zvezi s Trstom.

Ogerska. — V zbornici je govoril posl. Košut o zvezi z Avstrijo. Poslanec Hentaller mu je upadel pri tej priliki v besedo z vsklikom, da so Avstrijci „lopovi in nezavezniki“. Ta vsklik je slišal le brzopisec in ga zabeležil. Ker ga niso slišali drugi poslanci, je bil vprašan Hentaller, ako je resnično izustil gornje besede. On je to potrdil. Ker je predsednik izbrisal te besede iz brzopisnega zapisnika, namenil je užaljeni poslanec interpelovati predsedništvo radi tega, ker on obstane pri svojem vskliku. Doslej pa se ni interpeloval. — Svetega Očeta bo zastopal na millenijski razstavi knez-primat Vasary, ker bo Agliardi imenovan kardinalom. Tako poroča „Pester Lloyd“. Na millenijski razstavi bode izpostavljena tudi krona kralja Štefana. — Zbornica magnetov je sprejela predlog ministerskega predsednika gledé odposiljatve kvotnega odposlanstva za pogodbo z Avstrijo. Člani odposlansva so izvoljeni. — Budimpeštanski porotniki so obsodili na 2 leti ječe bivšega vodjo pomožnih uradov pri finančnem ministerstvu, ker je poneveril 7000 gld. — O znani Pulszkyjevi reči teče preiskava in dokler ne konča, ni možno znati, ako sploh pride resnica na dan.

Ostale države. — Italija ima zelo hudo stališče v Afriki. Vojskovodje zahtevajo pomoč. Vlada jim pošlje 100.000 mož, da jih reši iz zadrege. Ukljub temu pišejo, da ne zmaga italijanska vojska, ker so soanci dobro organizovani. — Nemški cesar je spustil zopet govorček o priliki prisege uvojačencev v Wilhelmshavenu ter jim polagal na srce slavo nemške domovine. — V Franciji mora priti do ministerske krize. Senat in zbornica ste si nasprotni glede novega ministerstva. Senat je izrekel ministerstvu dvakrat grajo, zbornica poslancev pa večkrat zaupnico. Ministerstvo uboga zbornico. Pričakuje se odločna beseda predsednika Faurea. — V Selinu na otoku Kreti je prišlo do poboja mej kristjani in Turki. Ubitih je 12 kristjanov. — V Johannesburgu v Transvalu se je razpraskalo 7 vagonov dinamita. Razpok je uzročil grozno nesrečo. Razrušil več sto poslopij, usmrtil mnogo oseb. Bolnišnice so napolnjene z bolniki. 3000 oseb je brez strehe. Pomožni odbor se je ustanovil in nabral že čez 100.000 funtov sterlinov. — O ustaji v Kubi še ni konec poročilom.

* **Finančno stanje Italije** je sila žalostno. K slabemu gospodarstvu pridružili so se še nepotrebni izdatki za vojno proti Abesincem. Kurz ital. rente je te dni že padel na 78% in gotovo pade še niže, če tudi se ital. papirji obrestujejo mnogo bolje, nego oni drugih večih držav. Da gre Italiji finančno prav slabo, priča najbolje nedeljski gospodarski pregled „Neue Freie Presse“, ki je sicer jako prijazna nasproti vsem državam, kjer gospodujejo židje. Ta veleuplivni list pravi namreč, da je nekdo v Evropi jako bolan in ta da je Italija. Vojaki v Afriki prelivajo brezuspešno svojo kri. Nikdar se ni bilo take nespametne vojne, ki požira menda vsaki dan jeden milijon lir. Od kod naj Italija vzame denarja. Novih davkov že izsesanemu ljudstvu ne morejo več naložiti, posojilo pa bo moči skleniti le pod najtršimi pogoji. Italija se nahaja v jako resni nevarnosti in politiška kakor gospodarska katastrofa se odkloni le še, ako se koj sklene mir. Kaj ne pomeni to že nekako napoved splošnega poloma v Italiji? In s tako državo je naša zvezana ter ima še ostati. O joj, o joj!

Raznoterosti.

* **Zavarovalnice proti tatvini.** — Nedavno se je neki konsorcij obrnil do trgovskega ministerstva, da bi se mu dovolilo osnovati zavarovalnico proti tatvini. Zavarovalo bi samo proti tatvini iz zaklenjenih prostorov. V Angliji imajo že dve taki zavarovalnici, ki pa nič posebno dobro ne uspevate. Tudi v Hamburgu in Berlinu že imajo take zavarovalnice.

* **Židovski učitelji izključeni iz berolinskih šol.** — Pruski učni minister Bosce je izdal neki ukaz, da naj se na berolinskih šolah nastavlja le toliko židovskih učiteljev, kolikor jih je treba za učenje veronauka. Sploh naj se gleda, da se bode nastavilo kolikor je mogoče malo židovskih učiteljev.

* **Najstara sedaj se nahajajoča lokomotiva** se imenuje „Arabian št. 1“ in je sedaj 62 let stara. „Arabian št. 1“ je peljala prvi vlak v zedinjenih državah 1834. leta. Pred dvanajstimi leti so jo morali prvič popraviti. Od tedaj zopet vozi na progi Baltimore — Ohio. Odkar vozi ta lokomotiva, ni še nikoli skočila s tira.

* **Na severnem tečaju.** Norvežan Nansen je 1893. l. priredil ekspedicijo na severni tečaj. Mislilo se je že, da so on in njegovi hrabi spremljevalci končali tam mej večjim ledom svoje življenje. Te dni pa se je razširila vest, da se Nansen vrača. Vest je prišla iz Kolymaska v Sibiriji, prvi postaji, pri kateri se je Nansen mogel ustaviti. V Norveški je vsled tega zavladalo veliko veselje. Kakor znano, se je že večkrat naredil poskus, priti na severni tečaj, a doslej se to še nikomur ni posrečilo, ali se je Nansenu, se šele izkaže. L. 1872. sta avstrijska častnika Weyprecht in Payer z ladjo „Tegetthoff“ potovala na sever in razkrila Franc-Jozefovo deželo, dalje pa nista prišla.

* **Berač je odnesel doto.** — V Slivji pri Koprivnici (Hrvaško) so imeli v hiši dobrega kmeta C. svatovščino; ženin iz bližnje župnije je prišel po nevesto, kateri je oče takoj naklonil 500 gld. dote, ki jo je hotel ženinu s hčerjo vred dati. Ker je bilo pozno v noč, ni hotel ženin denarja, 5 lepih stotakov, se ni hotel vzeti, ker se mu za denar ne mudi. Na to je tast novce zopet položil v predalnik, katerega je pa pozabil zakleniti. Domači berač, od dobre hiše gotovo večkrat obdarovan in se posebno na dan gostije, zapazi kmetovo neskrbnost in vkrade celo doto. V Rajhenburgu takoj menja stotak, kar ga je pa izdalo. Zandarmi ga dobé, toda najdejo pri njem še samo 400 gld.

* **Italija v Afriki — pa le za smeh!** Iz Trsta pišejo „Edinosti“: Znano je, da izdeluje neka avstrijska tvrdka toliko priljubljeno (?) pijačo „amaro di Baratieri“. S to pijačo se baje takoj popravijo pokvarjeni želodeci. Kakor čujem, si je tudi Menelik svoj želodec pokvaril toliko, da ne more nikakor prebaviti italijanske kulture, a tudi omenjeni lek mu nikakor noče hasniti. Vsakakor pa si hoče „neguš“ zboljšati svoje pokvarjeno zdravje in bode neka druga tvrdka počela izdelovati lek pod imenom „dolce di Galliano“. Skušnja nas pouči, v koliko bode to koristilo. Tudi se govori, a ne vem, je-li resnično ali ne, da se uvede v italijanski vojski v Afriki neko črnilo, zvano „patina di Adigrat“. Vederemo!

* **Kako sodijo zamorci o ženah?** — Zamorci imajo te prislovice o ženah: 1. Ako ti pove žena dve reči, zapomni si le eno. — 2. Žena ne pelje moža nikoli k željenemu cilju. — 3. Kdor pove ženi svoje skrivnosti, ta je nastopil že peklensko pot. — 4. Ako te nadleguje kakšna skrivnost, ne odkrivaj je ženi. — 5. Če si daroval ženi svoje srce, daroval si ga svoji smrti. — To so zamorske prislovice, ki se odnašajo sploh na ženske, ne gledé na to, ali so poročene ali ne.

* **Mohamedanska mošeja v nemškem Gradcu.** Prošli mesec se je blagoslovila mohamedanska mošeja v dominikanski vojašnici v Gradcu. Mošeja je namenjena mohamedanskim vojakom, službujočim pri 2. bosansko hercegovskem pešpolku, kateri je nastanjen v Gradcu.

* **Madjarski šovinizem.** V Požunu so priredili pravnik velik ples, kateri je obiskal tudi nadvojvoda Friderik. Pri plesu je sviral ciganska godba. Ko je prišel nadvojvoda, je načelnik plesnemu komiteju zahteval, da cigani zasvirajo cesarsko pesem. Cigani so kategorično odgovorili, da ne, češ, naš madjarski patrijotizem nam to prepoveduje. Madjarski listi slave sedaj liste cigane kot vzgledne rodoljube.

* **Ravnodušen obsojenec.** Jozé Roig v Valenciji na Španskem je umoril troje svojih sinov, četrtega pa prisilil, da mu je pomagal zakopati trupla. Zato je bil obsojen na smrt. K usmrčenju se je zbralo nad 2000 oseb. Ko se je obsojencu prečitala obsodba, je rekel jako hladnokrvno: „Prav je; troje življenj plačam z jednim“. Šel je mirno na oder, kjer je stala garrota, to je priprava s katerim se zadavi obsojenec, kajti na Španskem se na ta način izvršujejo obsodbe na smrt. Ko je sedel na pripravljeni stol, se je pokazalo, da njegov vrat ne seže do železja, katero bi ga moralo zadaviti, je mož mirno vstal in pomagal, da se je njegov sedež povišal. A ko je bilo to storjeno, se je pokazala druga ovira. Železje ni bilo dovolj široko, da bi objelo vrat. Vsled tega so prišli sodnik in rabelj v veliko zadrego, iz katere jim je pomagal obsojenec, reksi rablju: „Odreži mi srajco okolu vrata, morda pojde potem . . .“ Rabelj je storil tako in ko je bilo vse v redu, se je obsojenec od njega poslovil s prijaznimi besedami: „Zdaj, prijatelj, pa opravi hitro; potrpej sem dovolj dolgo“. Nekaj trenutkov potem je bil mož mrtev.

* **O tatvini na pošti v Budimpešti.** — Več nego 11 let je že minolo, odkar je zginola na glavni pošti v Budimpešti železna škrinjica, v kateri je bilo 240 tisoč goldinarjev v gotovem denarju. Poizvedovanje po tatovih ostalo je brezvspešno. Na sumu bil

je sicer pošni sluga Szómbor, toda hišna preiskava na njegovem stanovanju ni dala oblastim niti najmanjšega dokaza, na temelju katerega bi bilo možno sodnijskim potom nastopiti proti njemu. Navidezno je sodišče potem obustavilo daljno preiskavo, toda skrivaj je nadzorovalo Szómborja, kateri je ostavil službo pri pošti ter otvoril gostilno. Kakor smo lani parkrat omenili v našem listu, dobila je slednjič budimpeštanska policija vendar dokaze v roke, da je isli res ukradel omenjeno svoto denarja v družbi bogatega „veleposestnika“ Josipa Supinčiča, ki se je bil naselil v Silbi pri Zadru v Dalmaciji. Na to so zaprli Czomborja, in pozneje Supičiča. Szómbor je sicer priznal tatvino, toda kljubu temu ni mu moglo sodišče do živega, kajti po ogerskih zakonih bila je že stvar zastarela. Ogerskemu poštnemu erarju ostala je le ta mala tolažba, da mu je sodišče priznalo v odškodnino že prilično skrčeno premoženje „hôteliarja“ Czomborja, kazni pa Szombor ni mogel dobiti več nikakošne. Manj srečen pa je bil tovariš, „veleposestnik“ Supičič. Mož bil je zares priljubljen po vsej južni Dalmaciji, ker ni le živel jako po gospodski, ampak je bil tudi zelo radodaren. Tudi on je slednjič priznal svojo sokrivnjo. O hišni preiskavi so mu zaplenili premoženje (70.000 gld. v gotovini in v vrednostnih papirjih). V preiskavi pripovedoval je Supičič, kakó je obogatil: Leta 1870. da je zapustil Silbo da gré po svetu iskat si sreče. Služil je kakor mornar pri neki podunavski parobrodni družbi, kjer je bil kakor mornar v službi tudi Szombor. Le-ta pa je kmalu ostavil službo in prijatelja Szombor-Supičič nista se videla več let. Dotično parobrodno društvo pa da je propadlo in takó je izgubil Supičič službo. Leta 1883. prišel je Supičič v Budimpešto, kjer je živo-taril kakor težak. Tu je zopet našel Szomborja, ki je služil kakor služabnik pri glavni pošti. Staro prijateljstvo se je obnovilo in umevno je, da je Supičič drage volje pristal na to, ko mu je Szombor povedal, kako more obogatiti kar na mah, brez truda. No več del ukradenega denarja pa da si je pridržal Szombor, vendar pa je dobil Supičič nad 70.000 gld., in s tem denarjem vrnil se je leta 1884. v svojo domovino na otok Silba, kjer se je oženil ter živel kakor imovit posestnik. Minoli pondeljek teden stal je Supičič pred deželnim sodiščem v Zadru, obtožen hudodelstva sokrivnje pri tatvini. Sodišče ga je obsodilo na šest mesecev ječe ter na povrnitev 240.000 gld. ogerskemu erarju. Zajedno je sodišče dovolilo, da se izroči zaplenjeno premakljivo premoženje Supičičevo ogerskemu erarju, njegovo nepremakljivo imetje pa zapleni sodišče tudi v prid ogerskega erarja. . . . In tako bode mogel popolnoma obubožani 50-letni Supičič po prestani kazni zopet po svetu „iskati si sreče“.

Narodno gospodarstvo.

Vpliv snega na rodovitost zemlje. Splošno velja med kmetovalci pravilo, da sneg poveča rodovitost zemlje, in na tem je tudi nekaj resnice. V zraku je namreč vedno nekaj amonijaka, t. j. ene najvažnejših redilnih snovij za rastline. Snežne megle se napeje zraka, pomešanega z amonijakom, in sneg tega dovede na zemljo. Koliko počasneje se sneg topi, toliko več amonijaka se zemlja lahko navzame, dočim se ob močno gorkem vremenu, posebno če še dežuje, veliko amonijaka odpravi. Kdor torej že jeseni svoje njive spraši, da se snežnica ne more odtekat, temu gre v zemljo, ta veliko stori za rodovitost svojih njiv. —

Poskuse z umetnim napravljanjem naravne hraue za ribe bo delal samostalni ribarski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske v ribogojnem zavodu na Studencu, ker je vis. c. kr. ministerstvo v to svrhu dovolilo za tri leta državno podporo v znesku 200 gld. za vsako leto. To se je zgodilo, ker je lanjski ribarski shod na Dunaju za izvajanje teh poskusov priporočal naš odsek, oziroma odsekovega načelnika gospoda profesorja Franke-ta.

Važno za vojaščinu podvrže sinove. Po naredbi c. in kr. vojnega ministra z dne 22. julija 1895. l. se morejo oni vojaki, ki so dovršili kako kmetijsko šolo ter mislijo gospodariti na svojem posestvu, oziroma na posestvu svojih starišev, poslati na trajni dopust že po dovršenem drugem vojaškem letu, če so zadostili vojaškim zahtevam in so se dobro obnašali. Učenci kake kmetijske šole morejo torej konci drugega leta prositi za trajni dopust in cicer proti izkazilu odhodnega šolskega spričevala. — Mlajšim kmetiskim sinom bodi ta naredba migljaj, da si pridobé olajšavo vojaške dolžnosti z obiskom kmetijske šole. —

Kako ravnati s smetano. Smetana naj ima vedno 15 stopinj toplote po Celziju. Le po zimi, če pinimo v mrzlih prostorih, sme biti smetana za 1 do 2 stopinji gorkejša, v vročem času, po leti, za 1 do 2 stopinji hladnejša. Toplomer je vsak dober. Ako se pini pregorka smetana, n. pr. 20 do 25 stopinj topla, kar se, žal, zgodi dostikrat, se maslena tolašoba zmečca in zmaže. Pinjenje traja neprimerno dolgo časa, surovega masla pa se dobi malo; maslo je belo, podobno siru, malo trpežno in manj okusno. Po zimi se zopet pini premrzla smetana; maslena tolašoba postane trda in drobljiva, tolašobne kroglice se nerade združujejo in pinjenje tudi neprimerno dolgo časa traja. Navadno ostane tudi precejšen del smetane nespinjen v mleku. Gori omenjeno, za pinjenje potrebno toploto, ima pa smetana redkokdaj, kadar pride iz mlečne shrambe. Treba je torej smetano do te toplote segreti, toda nikakor ne na peči. Ako se na peči smetane gotovo preveč pregreje, in vsled tega se pokvari. To povzroči deloma zasirjenje mleka, in nasledek je ta, da pride sir v surovo maslo, kar ne dela surovega masla neokusnega, ampak celo netrpežno. Smetano privedemo s tem na primerno toploto, da jo postavimo za nekaj časa v primerno topel prostor. Ako jo je treba prav hitro segreti, postavimo jo lahko v posodo z gorko vodo, ali pa ji prilijemo toplega mleka; ako jo je pa treba shladiti, jo lahko postavimo v mrzlo vodo, ali pa ji dodamo malih kosov čistega ledu. Torej, če je za pinjenje pripravljena smetana pretopla in premrzla, ni se treba bati truda, smetano privedi do primerne toplote. V poletnjem času je treba splakniti pinjo z mrzlo, po zimi s toplo vodo, preden se prične pinjenje. „K.“

Za kratek čas.

Posebna žeja. — Pijanec, ko se je napil: Uf, to je bila kapljica; potegnil sem jo dobro. Take žeje od — učeraj nisem še imel.

Nova bolezen. (Iz vojašnice). Podčastnik: Vi, prostovoljec Jenič, kaj ste v civilnem stanu? — Jenič: Doktor filozofije. — Podčastnik: Pojte se solit, — saj take bolezni ni!

Koliko tehta krt. — Učitelj: Krt pojé toliko črvov, kolikor tehta sam. — Milica: Kakó pa vé, koliko tehta, da se ne preobjé?

Zakaj je bil v ječi. — Sodnik: Ali ste bili že kdaj zaprti? — Zatoženec: Da, gospod sodnik. — Sodnik: Zakaj pa? — Zatož.: Ker nisem mogel — ven.

Kaj pomaga filozofija. — Doktor filozofije je moral iti k vojakom. Pri telovadbi se nikakor ni mogel vspeti na drog. Podčastnik: Na, tu vidite, kaj vam pomaga vsa vaša filozofija.

Pri zobozdravniku. — Kmetič pride k zobozdravniku, ki mu je izdrl zob z veliko spretnostjo in hitrostjo. — Kmetič: Kaj, en goldinar hočete za takó majhno delo? Ono leto sem plačal konjederu Luki le tri groše, pa se je potil okoli zoba celo uro.

Čemu se smeješ tudi ti, saj to ni vredno smeja? — Jože: Saj prav zató se smejem, ko vidim, kakim — neumnostim se drugi smejejo. — Tone: Torej ti se smeješ tistim, ki se smejejo? Jože: Kajpak!

Iz šole. — Učitelj (kaže skozi okno): Povej mi, Dorče, kdo je ustvaril vsa ta polja, njive in travnike? — Dorče: Tega pa ne vem, gospod učitelj, smo še le dva meseca tukaj.

Loterijske številke.

	14. februarja:				
Linc	63	40	70	86	53
	18. februarja:				
Inomost	22	75	17	39	85
Prag	6	90	26	41	2
Lvov	73	58	83	4	81
	22. februarja:				
Dunaj	2	33	36	29	62
Gradec	75	63	87	66	40
	26. februarja:				
Brno	2	25	72	84	27
	28. februarja:				
Trst	47	27	30	3	66
Linc	22	34	18	26	25
Inomost	76	81	55	29	43

Tržne cene.

Kava: Santos	gld. 144—	do 152—
Sandomingo	164—	—
Java	168—	—
Ceylon	185—	—
Moka	192—	—
Sladkor	35-50	36—
Speh	56—	64—
Petrolj v sodu	20-25	—
v zaboju	6-40	—
Maslo surovo	72—	—
kuhano	86—	—

Moka: (Majdičeva):

št. 0 gld. 13-20, št. 1 gld. 12-80, št. 2 gld. 12-50,	
3 " 12, " 4 " 11-50, " 5 " 11—,	
št. 6 gld. 10-60, št. 7 gld. —	
Ogerska:	
št. 0 gld. 13-50, št. 1 gld. 13—, št. 2 gld. 12-20,	
3 " 11-70, " 4 " 11-20, " 5 " 10-50,	
št. 6 gld. 9-90, št. 7 gld. 8-50	
Otrobi debele	gld. 4-70 do —
drobne	4-60 " —
Turšica navadna	6— " 7—
Oves	6-75 " 7-50

ANTON OBIDIČ

čevljar v Semeniški ulici št. 4 se priporoča Slovincem v Gorici in v okolici za blagohotna naročila.

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti ponudi se v vsakej fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam. Pismena vprašanja pod „9132“, Gradec, poste restante. 32, 25-4

Dve sobi s pohištvom

s prostim uhom, v II. nadstr. se oddasti eni ali dveh osebama.

Na željo se more dobiti tudi hrana z vso obskrbo. Pogoji se zvedó pri upravnístvu.

OGLAS!

19, 5-5 S.

P. n. gg. trtojcem priporoča podpisaneec po ugodnih cenah amerikske divje sadike

Riparia - Solonis - Rupestris

za cepljenje, katerih se ne prejme trina us; kakor tudi druge kakovosti sadik francoskega izvira. Gg. pride-lovalcem senú pa priporoča semenje za umetne se-nožeti, katero seasom dá bogati in trajni pridelek.

Iv. Jož. Strechel,

veleposestnik

3, 5-5 P. v Semeniški ulici v Gorici.

Prodaja

STEINFELDSKO PIVO,

vino in žganje

M. Brass, v Gorici na Kornu

7 (v bivši Reichovi hiši).

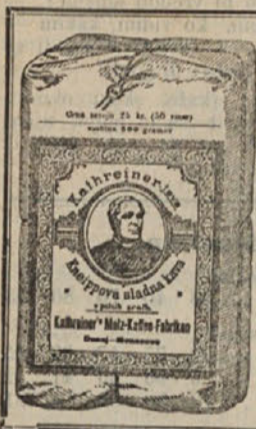
Lepo stavbišče

44, 2-1 S. (Bauplatz) 28, 1 P.

je na prodaj v prav mirnem prostoru v Gorici na Cingrofu (Grafenberg). Več o tem se izve pri

Alojzu Domicelj-u

v Zagorji p. Št. Peter (Kranjsko).

Kathreiner's
KNEIPPPOVA SLADNA KAVA
je kot
primes k bobovi kavi
edl o zdrava
kavina pijača.
Dobi se povsod, pol kile
za 25 kr.
Svarilo! Zaradi ničvrednih
ponarejenih izdelkov je
treba paziti na izvirne za-
voje z imenom
Kathreiner

Želodečne kapljice

lekarničarja C. Brady

(Marijacejske želodečne kapljice)

pripravljene 4, 32-14

v lekarni angelja varuha

C. Brady-a v Kroměřížu (Moravsko)

stara, priznana in znana zdravilno sredstvo ugodnega in okrepčujočega delovanja za želodec in prebavljanje.

Želodečne kapljice

lekarničarja C. Brady-a

(MARIJACEJSKE KAPLJICE)

so zavite v posebno škaltjico ter pre-videne s sliko Marijacejske Matere Božje (kot zaščitno znamko). Pod to znamko mora se nahajati sledeči podpis C. Brady

Vsebinska kapljic je napovedana.

1 steklenica stane 40 kr.,
dvojnata 70 kr.

Schutzmarke.

Opozarjam odjemnike naj ne kupijo ponarejene želodečne kapljice. Pri kupovanju paziti je na zgornjo zaščitno znamko s podpisom C. Brady ter zavrniti vse ostale tvarine, kot ponarejene, katere nimajo zgornjo zaščitno znamko ter podpis C. Brady.

Prave želodečne kapljice so na prodaj v Gorici v lekarnah: Cristofolletti, Pontoni, Girionelli, Kürner in Gliubich. — V Sežani v lekarni Ritschel.

Stalna razstava strojev v Gorici, na Travniku 16, zadej.

Pražko-Bubnska tovarna strojev, livarna železja in kovine Bertold Kraus, podružnica na Dunaju 3/2 Löwengasse 3, ima v Gorici, na Travniku 16, zadej

stalno razstavo plugov ter ostalih poljedelskih potrebščin, kakor vsakovrstne stiskalnice, čistilnice, stroje za rezanje krme slame in repe, trijerje, robkače.

Stroji za peronosporo, vinske stiskalnice in mlini za grozdje.

Zaloga slovečih Garvensovih pomp in vozov kakor tudi vseh tehniških potrebščin.

Zastop v Gorici ima F. Primas.

Velika izber nepremočljivih pokrival za voze in šotorje ter dežnih plaščev. — Stroji za šivanje najboljših sestav vsake sisteme po nizkih cenah. — Najceneje v Gorici!

Brockmannov žveplenokisli kalk za odgojo mlade živali in za hrano živine vsake vsti.

Blagajne gotove proti ognju vsake velikosti.

Razstavní prostori — v katerih se tudi prodaja — so odprti vsak dan in radi tega ne sme zamuditi priliko nijeden gospodar, da bi si ne ogledal to zanimivo razstavo v Gorici, na Travniku št. 16, zadej.

31, 6-2, S. Zmožni agenti se iščejo. 24, 6-2, P.

Slovanski obrtniki in trgovci.

Gostilničar Ivan Lisjak

pri „Rajhu“ št. 5, na Kornu, priporoča svojo gostilno: vino belo vipavsko in brisko, teran kraški, pivo steinfeldsko, kuhinja dobra, sobe iz-
vrstne za prenočišče, prostorni hlevi za živino.
Cene primerne.

Trgovec z vinom Anton Čoš,

v Nunski ulici, v Gorici (gostilna pri „belem zajcu“) priporoča bogato zalogo vsakovrstnega belega in črnega vina v sodčih od 56 l. naprej, katerega ima v svoji zalogi v gledišni ulici, 20.
Cene zmerne, poštna postrežba.

Fotograf A. Jerkič

na Travniku priporoča svoj fotografíjni zavod zavednim Slovincem na Goriskem.

IVAN DEKLEVA

velježec z vinom, ima v svojih zalogah vseh vrst domačih in istrskih vin.
Cene zmerne.

Pek Karol Drašček

priporoča pekarijo v Riva Corno 4 in podružno prodajalnico kruha v Semeniški ulici 2.

Svečar J. Kopač v Gorici

Solkanska ulica 9

priporoča pristne čebelno-voščene sveče kg po gld. 2.45. Za pristnost jamči s 1000 kron. Sveče slabjših vrst po jako nizki ceni. Zaloga kadil za cerkve po gld. 1.20, 1 gld., ter 50 kr. kg. Razpošilja na vse kraje avstro-ogerske monarhije.

Trgovec z vinom Ant. Pečenko

Vrtna ulica št. 8.

priporoča v sodčih od 56 litrov naprej pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih in istrskih vinogradov. — Cene zmerne, postrežba točna.
Za pristnost vina jamči.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici št. 23

priporoča svojo trgovino raznih jedilnih potrebščin. Postrežba točna.

Gostilničar Ivan Reja

priporoča svojo gostilno „pri golobu“ za vojašnico št. 7. Vino belo in črno prve vrste. Kuhinja dobra. Cene zmerne.

Usnjar Franc Bensa

v Ozki ulici 8

priporoča vsakovrstno usnje, podplate, kopita, orodje in druge potrebšchine za čevljarje.

Anton Koren

Gospoka ulica 4

priporoča razno lončarsko, porcelansko in stekleno blago, reže in uklada šipe ter pripravlja okvirje.

Tovarna piva Fr. Waňek

na Goriščeku

priporoča svojo zalogo goriškega piva.

Andrej Čermelj

na Kornu

priporoča svojo zalogo razno-
vrstnega jedilnega blaga. —
Postrežba vestna.

Klobučar Anton Fon

v Semeniški ulici

priporoča svojo bogato zalogo klobukov in kap ter gostilnico preskrbljeno z izborn. vini.

Andrej Jakil

Tovarnar kôž v Rupi

p. Miren.

Prodajalnica na Kornu v Gorici.

Papirnica Antona Jeretiča

v Semeniški ulici in za veliko vojašnico priporoča vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško stroko, kakor peresa, svinč-nike, papir, knjizice itd.

Saunig & Dekleva

glavna zaloga koles „Swift“ v ulici Fran Josipa št. 4. — Zaloga pušk, streljiva, šivalnih strojev itd. v nunski ulici št. 16. — Popravljavnica koles in izdelovalnica žičnih blazin v nunski ulici št. 14.

JOS. VINDYŠ

tovarna strojev in livarna

Praha - Smichov, Vinohradská ulica št. 94.

priporoča

patentne stočilne stroje

brez zamaševanja in s sočasnim zamašenjem

steklenic,

ZRAČNE TLAČILKE

(lastna iznajdba)

povsem nove, zboljšane sestave, kotle s pumpo, čistila za stekle-nice, zamašilke in kaprovalke steklenic, tlačilke, parni ven-tili in zaklopnice vseh vrst iz rdečega zlitka, medenine ali železa od najmanjšega do največjega obsega.

Geniki na zahtevo brezplačno.

